

Vergaderjaar 2023–2024

36 435 A

Wijziging van de begrotingsstaat van het Mobiliteitsfonds voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met Miljoenennota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2023 wijzigingen aan te brengen in:

De begrotingsstaat van het Mobiliteitsfonds

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat

M.G.J. Harbers

B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELN

1 Leeswijzer

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1.000	5	5
=> 1.000	5	5

2 Productartikelen

2.1 Artikel 11 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 1 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 11 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte

11	(1) Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire Begrotingen, NvW en amendementen)	(2) Mutaties supplettoire begroting Prinsjesdag	Stand supplettoire begroting Prinsjesdag (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	106.849	131.548	238.397
Uitgaven	189.659	- 33.494	156.165
11.01 Verkenningen	5.791	- 1.791	4.000
11.02 Korte termijn mobiliteitsmaatregelen	672	- 672	
11.03 Reserveringen	183.196	- 41.013	142.183
11.03.01 Programma's	7.001	- 2.000	5.001
11.03.02 Overige reserveringen	144.309	- 17.794	126.515
11.03.03 Reserveringen Coalitieakkoord	31.886	- 21.219	10.667
11.04 Generieke investeringsruimte	0	9.982	9.982
Ontvangsten			
11.09 Ontvangsten			

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget van artikel 11 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte wordt in 2023 verhoogd met € 131,5 miljoen.

De mutaties bij de verplichtingen sluiten grotendeels één-op-één aan bij de toelichtingen op de uitgaven, met uitzondering van enkele verschillen. Deze worden hieronder nader geduid:

- Het verplichtingenbudget op artikel 11.03 bij de opdracht Schoon Emissieloos Bouwen (SEB) is lager dan de geraamde uitgaven op artikel 11.03 bij SEB (€ 10,3 miljoen). De opdracht SEB wordt in 2023 verleend. Rijkswaterstaat geeft invulling aan deze opgave via de

Strategie Klimaatneutrale en Circulaire Infrastructuur, waarmee wordt bijgedragen aan de reductie van stikstof, fijnstof en broeikasgasemissies;

- De subsidiebeschikking HOV-net Zuid-Holland Noord wordt verlaagd. Het beschikbaar gekomen bedrag van deze projecten wordt toegevoegd aan de investeringsruimte in 2026. De verplichtingen worden al in 2023 overgeboekt:
- De actualisering van de programmering van de verplichtingen op artikel 11.01, 11.03 en 11.04 wijken af van de actualisering (kasschuiven) op de uitgaven. Dit komt door een verplichtingschuif op 11.01 om de dekking voor de reservering van de Merwede Linge Lijn in de juiste jaren te zetten. Daarnaast vindt er in 2023 een verplichtingschuif plaats omdat er extra verplichtingenruimte nodig is ten behoeve van de vrije investeringsruimte 11.04.
- Tot slot vindt er een overboeking naar HXII plaats voor TVOV. De verplichtingen van € 65 miljoen zijn in het jaar 2023 aangegaan. Terwijl de kasuitgaven verspreid zijn over meerdere jaren. Zie nadere toelichting van de kasuitgaven hieronder.

Uitgaven

Artikel 11.01 Verkenningen

De verlaging van dit artikelonderdeel met € 1,8 miljoen wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

Overboeking naar artikel 12: A2 Den Bosch-Deil (– € 4,8 miljoen)

Dit betreft een specifieke uitkering aan de provincie Gelderland en Noord-Brabant voor de Quick Win A2 Deil-Vught. Dit budget wordt overgeboekt naar artikelonderdeel 12.03. Vanuit dit artikelonderdeel wordt de specifieke uitkering overgeboekt naar de provincies.

Kasschuiven verkenningen (€ 47,3 miljoen)

Er zijn op dit artikelonderdeel kasschuiven doorgevoerd om de programmering te actualiseren. Het gaat voornamelijk om een schuif naar voren op het project OV-verbinding Amsterdam-Haarlemmermeer (€ 56,9 miljoen). Deze middelen worden ingezet voor de opgave aanleg spoor en op dit artikelonderdeel in het juiste ritme gezet ter dekking van die opgave. Daarnaast wordt op het project Oude Lijn € 8 miljoen naar achteren geschoven. Deze middelen zijn niet in 2023 benodigd op dit project.

Loon- en Prijsbijstelling 2023 (€ 2,5 miljoen)

Dit betreft de toegekende loon- en prijsbijstelling tranche 2023 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

Dekking herprioritering spoor (€ – 56,9 miljoen)

De opgave op aanleg spoor wordt gedekt uit het project OV-verbinding Amsterdam-Haarlemmermeer. In 2023 gaat het om € 56,9 miljoen. Dit wordt overgeboekt naar artikelonderdeel 11.04. Vanuit dit artikelonderdeel worden de middelen toegevoegd aan de opgave aanleg spoor.

Startbeslissing Oude Lijn (€ 10,1 miljoen)

In het BO MIRT 2022 van november 2022 is de startbeslissing Oude Lijn genomen. Het budget wordt om die reden overgeboekt van 11.03 (reserveringen) naar 11.01 (verkenningen).

Artikel 11.03 Reserveringen

De verlaging van dit artikelonderdeel met € 41 miljoen wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

Kasschuiven reserveringen (– € 52,1 miljoen)

Er zijn op dit artikelonderdeel kasschuiven doorgevoerd om de programmering te actualiseren. Voor veel reserveringen is minder kasbudget in 2023 nodig dan eerder voorzien. De grootste schuiven vinden plaats op:

- Reservering Slimme en Duurzame mobiliteit (– € 35,4 miljoen): De middelen zijn niet benodigd in 2023 en schuiven door naar 2024;
- Stedelijk OV Den Haag/Rotterdam (– € 5,4 miljoen): De middelen van de bijdrage BZK voor CID Binckhorst zijn naar verwachting in 2026 benodigd en schuiven weg uit 2023;
- Brainport Eindhoven (– € 2,9 miljoen): voor het project Brainport Eindhoven zijn in 2023 minder middelen benodigd dan voorzien;
- Lelylijn (– € 2,8 miljoen): voor het project Lelylijn zijn in 2023 minder middelen benodigd dan voorzien.

Loon- en Prijsbijstelling 2023 (€ 5,7 miljoen)

Dit betreft de toegekende loon- en prijsbijstelling tranche 2023 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

Opgave herprioritering Spoorwegen (€ 16 miljoen)

Op dit artikelonderdeel is een reservering getroffen voor de voortzetting gebiedsprogramma's (€ 6 miljoen) en voor de reserving modaliteit specifieke keuzes (€ 10 miljoen). De middelen worden overgeboekt uit artikelonderdeel 11.04.

Opgave herprioritering vaarwegen (€ 3 miljoen)

De reservering modaliteitspecifieke keuzes is aangevuld met € 3 miljoen. De middelen worden overgeboekt uit artikelonderdeel 11.04.

Startbeslissing Oude Lijn (– € 10,1 miljoen)

In het BO MIRT 2022 van november 2022 is de startbeslissing Oude Lijn genomen. Het budget wordt om die reden overgeboekt van 11.03 (reserveringen) naar 11.01 (verkenningen).

Overboeking artikel 13: knooppuntontwikkeling OV (– € 5 miljoen)

Voor een incidentele specifieke uitkering voor de gemeente Nijmegen in het kader van knooppuntontwikkeling OV is € 5 miljoen overgeboekt naar artikelonderdeel 13.03. Vanuit dit artikelonderdeel wordt de specifieke uitkering overgeboekt naar de gemeente Nijmegen.

Tot slot is de som van de overige mutaties gelijk aan € 1,5 miljoen.

Artikel 11.04 Generieke Investeringsruimte

De verhoging van dit artikelonderdeel met circa € 10 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende mutaties:

Kasschuiven investeringsruimte (€ 70 miljoen)

Er zijn op dit artikelonderdeel kasschuiven doorgevoerd om de programmering te actualiseren. Dit is het gevolg van de verwerking herprioritering en de invulling taakstelling. Hierdoor was in 2023 een tekort ontstaan van € 70 miljoen. Middels een kasschuif is dit tekort opgelost.

Loon- en Prijsbijstelling 2023 (€ 33,1 miljoen)

Dit betreft de toegekende loon- en prijsbijstelling tranche 2023 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

Overboeking naar artikel 12: Opgave herprioritering Hoofdwegennet (– € 2 miljoen)

Voor de voortzetting gebiedsprogramma's wordt € 2 miljoen overgeboekt naar artikel 12.

Overboekingen naar artikel 15 en 11.03: Opgave herprioritering Hoofdvaarwegennet (– € 26 miljoen):

Vanuit de herprioritering zijn middelen vrijgemaakt voor diverse projecten met budgettekorten. Het gaat om de Averijhaven (Energiehaven) IJmuiden, voor de PFAS-kosten NST, voor de bruggen Prinses Margrietkanaal en de Tegenvaller project MOC Kustwacht. Deze middelen worden overgeboekt naar artikel 15. Daarnaast wordt de modaliteitspecifieke reservering voor vaarwegen aangevuld op artikelonderdeel 11.03.

Overboeking naar artikel 12: Prijsstijgingen A24 Blankenburg verbinding en A16 Rotterdam (– € 15 miljoen)

Dit betreft aanvullende budget voor de projecten A24 Blankenburg verbinding en A16 Rotterdam, die te maken hebben gehad met excessieve prijsstijgingen. De middelen worden in meerdere tranches uitgekeerd. De middelen worden toegevoegd aan artikelonderdeel 12.04.

Overboeking naar artikel 12: Capaciteit beheer en onderhoud (– € 5,6 miljoen)

In 2023 wordt er € 5,6 miljoen toegevoegd aan de apparaatkosten RWS om de capaciteit op gebied van beheer en onderhoud te verhogen. De middelen worden toegevoegd aan artikelonderdeel 12.06.

Overboeking naar artikel 12: Toevoeging Planstudiebudget voor stikstof (– € 5,9 miljoen)

Dit betreft een toevoeging van middelen aan het Planstudiebudget ter compensatie van extra planstudiekosten als gevolg van stikstofproblematiek. De middelen worden toegevoegd aan artikelonderdeel 12.03.

Overboeking naar HXII voor TVOV (– € 38,4 miljoen)

Het betreft de overboeking naar Hoofdstuk XII voor de bijdrage Transitie-
vangnet OV (TVOV). Deze middelen worden op artikel 16 van Hoofdstuk
XII betaald aan de vervoerders.

Tot slot is de som van de overige mutaties gelijk aan circa € 0,2 miljoen.

2.2 Artikel 12 Hoofdwegennet

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 12 Hoofdwegennet

12	(1) Vastge- stelde begroting (incl. Suppletioire Begrotingen, NvW en amende- menten)	(2) Mutaties suppletioire begroting Prinsjesdag	Stand suppletioire begroting Prinsjesdag (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	7.286.786	– 1.336.459	5.950.327
Uitgaven	4.398.627	– 1.194.753	3.203.874
12.01 Exploitatie	4.621	– 486	4.135
– Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	4.621	– 486	4.135
12.02 Onderhoud en vernieuwing	1.189.979	– 176.513	1.013.466
12.02.01 Onderhoud	868.266	– 93.411	774.855
– Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	868.266	– 93.411	774.855
12.02.04 Vernieuwing	321.713	– 83.102	238.611
12.03 Ontwikkeling	1.686.024	– 1.097.279	588.745
12.03.01 Aanleg	698.867	– 288.514	410.353
– Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	21.550	1.041	22.591
12.03.02 Planning en studies	65.110	92.165	157.275
– Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	14.342	4.788	19.130
12.03.03 Optimalisering gebruik	922.047	– 900.930	21.117
12.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS	732.576	57.788	790.364
12.06 Netwerkgebonden kosten HWN	785.427	21.737	807.164
12.06.01 Apparaatskosten RWS	585.922	43.312	629.234
– Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	585.922	43.312	629.234
12.06.02 Overige netwerkgebonden kosten	199.505	– 21.575	177.930
– Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	191.005	– 21.575	169.430
Ontvangsten	144.340	332	144.672
12.09 Ontvangsten	144.340	332	144.672
12.09.01 Ontvangsten	144.340	332	144.672
12.09.02 Tolopgave			

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget van het artikel Hoofdwegennet voor 2023 wordt met € 1.336,5 miljoen verlaagd. Dit wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

Overboeking naar artikel 14: Woningbouwmiddelen (– € 1.488,9 miljoen)

Het verplichtingenbudget wordt met € 1.488,9 miljoen verlaagd als gevolg van de overboeking van een deel van de Woningbouwmiddelen van artikel 12.03 naar artikel 14.03. Het gaat voornamelijk om het verplichtingenbudget voor de specifieke uitkering korte termijn maatregelen.

Loon- en prijsbijstelling 2023 (€ 227,7 miljoen)

Het verplichtingenbudget wordt verhoogd met € 227,7 miljoen als gevolg van de toegekende loon- en prijsbijstelling 2023.

Verplichtingschuiven Hoofdwegennet (– € 78,7 miljoen)

Er zijn op dit artikelonderdeel verplichtingschuiven doorgevoerd om de programmering over de diverse jaren te actualiseren. De belangrijkste verplichtingschuiven op dit artikel zijn: € 7,6 miljoen voor de Vrachtwagenheffing, € 13,4 miljoen op de regeling Schoon en Emissieloos Bouwen, € 10,3 miljoen voor het programma Beter Benutten, € 11,4 miljoen op het programma Duurzame Mobiliteit en een verplichtingschuif van € 29,8 miljoen om de toegevoegde middelen vanuit het Coalitieakkoord in het juiste ritme te zetten.

Overboeking van artikel 11: Prijsstijgingen A24 Blankenburg verbinding en A16 Rotterdam (€ 15 miljoen)

Dit betreft aanvullende budget voor de projecten A24 Blankenburg verbinding en A16 Rotterdam, die te maken hebben gehad met excessieve prijsstijgingen. De middelen worden in meerdere tranches uitgekeerd. De middelen worden overboekt van artikelonderdeel 11.04.

Overboeking van HXII voor werving en selectie RWS (€ 8,3 miljoen)

Het verplichtingenbudget wordt opgehoogd met € 8,3 miljoen als gevolg van de overheveling van budgetten vanuit HXII voor Rijkswaterstaat voor werving en selectie (€ 4,3 miljoen) en voor het invullen van arbeidsplaatsen van de banenafpraak (€ 4 miljoen).

Opdracht Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB) (€ 7,4 miljoen)

Dit betreft een verhoging van het verplichtingenbudget voor de opdracht Schoon- en Emissieloos Bouwen aan Rijkswaterstaat in 2023.

Overboeking naar HXII voor project Vernieuwing SAP (– € 6,7 miljoen)

Het verplichtingenbudget wordt verlaagd als gevolg van een overboeking van € 6,7 miljoen naar HXII om het aandeel van Rijkswaterstaat voor het project Vernieuwing SAP te verrekenen.

Overboeking van artikel 11: Toevoeging Planstudiebudget voor stikstof (€ 5,9 miljoen)

Dit betreft een toevoeging van middelen aan het Planstudiebudget ter compensatie van extra planstudiekosten als gevolg van stikstofproblematiek. Dit budget wordt overgeboekt van artikelonderdeel 11.04.

Overboeking van artikel 11: Capaciteit beheer en onderhoud (€ 5,6 miljoen)

In 2023 wordt er € 5,6 miljoen toegevoegd aan de apparaatkosten RWS om de capaciteit op gebied van beheer en onderhoud te verhogen. Dit budget wordt overgeboekt van artikelonderdeel 11.04.

Overboeking van artikel 11: A2 Den Bosch-Deil (€ 4,8 miljoen)

Dit betreft een specifieke uitkering aan de provincie Gelderland en Noord-Brabant voor de Quick Win A2 Deil-Vught. Vanuit dit artikelonderdeel wordt de specifieke uitkering overgeboekt naar de provincies. Vanuit dit artikelonderdeel wordt de specifieke uitkering overgeboekt naar de provincies. Dit budget wordt overgeboekt van artikelonderdeel 11.01.

Uitgaven

12.02 Onderhoud en vernieuwing

De verlaging van dit artikelonderdeel met € 176,5 miljoen wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

Kasschuiven hoofdwegen (– € 215,5 miljoen)

Er zijn op dit artikelonderdeel kasschuiven doorgevoerd om de programmering te actualiseren. Het gaat om € 135,7 miljoen in 2023 voor exploitatie en onderhoud en € 79,8 miljoen voor vernieuwing. De middelen worden naar achteren geschoven om te komen tot een budgettair kader dat aansluit bij de maakbare programmering in 2023.

Loon- en Prijsbijstelling 2023 (€ 57,5 miljoen)

Dit betreft de toegekende loon- en prijsbijstelling tranche 2023 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

Brandwerendheid tunnels A16 Rotterdam (– € 17,6 miljoen)

Het budget wordt verlaagd met € 17,6 miljoen als gevolg van een tegenvaller voor het aanbrengen van hittewerende bekleding ten behoeve van brandwerendheid. De aanvullende kosten voor de A16 worden gefinancierd uit de totale reservering Brandwerendheid Tunnels op 12.02.04 en wordt overgeboekt naar het project A16 op 12.04.

Diverse kleinere aanpassingen (€ 0,1 miljoen).

12.03 Ontwikkeling

De verlaging van dit artikelonderdeel met € 1.097,3 miljoen wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

Overboeking naar artikel 14: Woningbouwmiddelen (– € 943,9 miljoen)

Het budget wordt verlaagd als gevolg van de overboeking van een deel van de Woningbouwmiddelen van artikel 12.03 naar artikel 14.03. Het gaat voornamelijk om de om de middelen voor de specifieke uitkering korte termijn maatregelen.

Kaderruilen 2023 (€ 7 miljoen)

Er zijn kaderruilen doorgevoerd om de overprogrammering in een beheersbaar ritme te krijgen en om de programmering en budgetten te verdelen tussen de modaliteiten om ontstane negatieve kaderstanden op artikelonderdelen op te lossen. Over alle jaren is dit per saldo budgettair neutraal voor de modaliteiten.

Kaderaanpassing MF 2023 (– € 500 miljoen)

Dit betreft een kaderaanpassing om de uitgavenkaders op het gehele MF in een beheersbaar ritme te krijgen. In 2023 is voor heel het MF € 500 miljoen minder budget benodigd. De middelen worden verschoven naar latere jaren. Daarmee is deze kaderaanpassing meerjarig budgettair neutraal.

Kasschuiven hoofdwegennet (€ 248,1 miljoen)

Er zijn op dit artikelonderdeel kasschuiven doorgevoerd om de programmering te actualiseren. Op de projecten binnen dit artikelonderdeel is het budget met € 49,3 miljoen verlaagd. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- Er wordt op de regeling Schoon en Emissieloos Bouwen € 13,4 miljoen naar achteren geschoven;
- Op het programma Duurzame Mobiliteit wordt € 11,4 miljoen naar latere jaren verschoven;
- Voor Beter Benutten wordt er € 10,3 miljoen naar achteren geschoven;
- Op het project voorbereiding vrachtwagenheffing wordt € 9,4 miljoen naar latere jaren verschoven;
- Overige aanpassingen vinden op verschillende projecten plaats.

Daarnaast wordt er op dit artikelonderdeel € 297,4 miljoen naar 2023 geschoven als gevolg van kasschuiven op andere artikelonderdelen. Om deze kasschuiven budgetneutraal te verwerken, worden de kasschuiven verwerkt op de overprogrammering van artikelonderdeel 12.03.

Loon- en prijsbijstelling 2023 (€ 79,4 miljoen)

Dit betreft de toegekende loon- en prijsbijstelling tranche 2023 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

Overboeking van artikel 11: Toevoeging Planstudiebudget voor stikstof (– € 5,9 miljoen)

Dit betreft een toevoeging van middelen aan het Planstudiebudget ter compensatie van extra planstudiekosten als gevolg van stikstofproblematiek. De middelen worden toegevoegd vanuit artikelonderdeel 11.04.

Overboeking van artikel 11: A2 Den Bosch-Deil (€ 4,8 miljoen)

Dit betreft een specifieke uitkering aan de provincie Gelderland en Noord-Brabant voor de Quick Win A2 Deil-Vught. Vanuit dit artikelonderdeel wordt de specifieke uitkering overgeboekt naar de provincies. Vanuit dit artikelonderdeel wordt de specifieke uitkering overgeboekt naar de provincies. Dit budget wordt overgeboekt van artikelonderdeel 11.01.

Diverse kleinere aanpassingen (€ – 1,4 miljoen).

12.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS

De verhoging van dit artikelonderdeel met € 57,8 miljoen wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

Loon- en prijsbijstelling 2023 (€ 25,2 miljoen)

Dit betreft de toegekende loon- en prijsbijstelling tranche 2023 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

Brandwerendheid tunnels A16 Rotterdam (€ 17,6 miljoen)

Het budget wordt verhoogd met € 17,6 miljoen als gevolg van een overboeking vanuit artikel 12.02 Onderhoud en vernieuwing voor het aanbrengen van hittewerende bekleding ten behoeve van brandwerendheid. De aanvullende kosten voor de A16 worden gefinancierd uit de totale reservering Brandwerendheid Tunnels op 12.02.04.

Overboeking van artikel 11: Prijsstijgingen A24 Blankenburg verbinding en A16 Rotterdam (€ 15 miljoen)

Dit betreft aanvullende budget voor de projecten A24 Blankenburg verbinding en A16 Rotterdam, die te maken hebben gehad met excessieve prijsstijgingen. De middelen worden in meerdere tranches uitgekeerd. De middelen worden overboekt van artikelonderdeel 11.04.

12.06 Netwerkgebonden kosten HWN

De verhoging van dit artikelonderdeel met € 21,7 miljoen wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

Loon- en prijsbijstelling 2023 (€ 42,2 miljoen)

Dit betreft de toegekende loon- en prijsbijstelling tranche 2023 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

Kasschuiven hoofdwegen (– € 29,9 miljoen)

Er zijn op dit artikelonderdeel kasschuiven doorgevoerd om de programmering te actualiseren. Dit betreft een kasschuif om de toegevoegde middelen vanuit het Coalitieakkoord in het juiste ritme te zetten.

Overboeking van HXII voor werving en selectie RWS (€ 8,3 miljoen)

Het budget wordt opgehoogd met € 8,3 miljoen als gevolg van de overheveling van budgetten vanuit HXII voor Rijkswaterstaat voor werving en selectie (€ 4,3 miljoen) en voor het invullen van arbeidsplaatsen van de banenafpraak (€ 4 miljoen).

Overboeking naar HXII voor project Vernieuwing SAP (– € 6,7 miljoen)

Dit betreft een overboeking van € 6,7 miljoen naar HXII om het aandeel van Rijkswaterstaat voor het project Vernieuwing SAP te verrekenen.

Overboeking van artikel 11: Capaciteit beheer en onderhoud (€ 5,6 miljoen)

In 2023 wordt er € 5,6 miljoen toegevoegd aan de apparaatkosten RWS om de capaciteit op gebied van beheer en onderhoud te verhogen. Dit budget wordt overgeboekt van artikelonderdeel 11.04.

Diverse kleinere aanpassingen (€ 2,2 miljoen).

2.3 Artikel 13 Spoorwegen

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 13 Spoorwegen

13	(1) Vastgestelde begroting (incl. Suppletioire Begrotingen, NvW en amendementen)	(2) Mutaties suppletioire begroting Prinsjesdag	Stand suppletioire begroting Prinsjesdag (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	2.935.937	333.171	3.269.108
Uitgaven	2.810.931	8.703	2.819.634
13.02 Exploitatie, onderhoud en vernieuwing	1.972.031	131.590	2.103.621
13.03 Ontwikkeling	635.035	- 133.113	501.922
13.03.01 Aanleg personenvervoer	439.950	- 122.412	317.538
13.03.02 Aanleg goederenvervoer	84.818	- 6.624	78.194
13.03.03 Optimalisering gebruik	2.705	2.500	5.205
13.03.04 Planning en studies personenvervoer	82.282	- 8.182	74.100
13.03.05 Planning en studies goederenvervoer	25.280	1.605	26.885
13.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS	203.865	10.226	214.091
13.07 Rente en aflossing			
Ontvangsten	276.437	4.026	280.463
13.09 Ontvangsten	276.437	4.026	280.463

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget van het artikel spoorwegen voor 2023 wordt met € 333,2 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

Opgave herprioritering spoor (€ 40 miljoen)

Dit betreft de opgave vanuit spoor voor de herprioritering op artikel 13. Er wordt € 35 miljoen toegevoegd aan artikelonderdeel 13.02 om de lagere gebruiksvergoeding te compenseren. Daarnaast wordt € 5 miljoen aan artikelonderdeel 13.03 toegevoegd voor de IC naar Aken.

Verplichtingschuiven Spoorwegen (€ 99,8 miljoen)

Er zijn op dit artikelonderdeel verplichtingschuiven doorgevoerd om de programmering te actualiseren. De grootste schuif vindt plaats op artikelonderdeel 13.04 om de excessieve prijsstijging op het infrasppeed contract te kunnen verplichten (€ 102,2 miljoen).

Prijsbijstelling 2023 (€ 187,9 miljoen)

Dit betreft de toegekende prijsbijstelling tranche 2023 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

Saldo mee- en tegenvallers spoorwegen (€ 6,2 miljoen)

Het verplichtingenbudget voor 2023 wordt verhoogd met € 6,2 miljoen voor de verwerking van het saldo mee- en tegenvallers binnen het realisatieprogramma Spoorwegen.

Overboeking van artikel 11: knooppuntontwikkeling OV (€ 5 miljoen)

Voor een incidentele specifieke uitkering voor de gemeente Nijmegen in het kader van knooppuntontwikkeling OV is € 5 miljoen overgeboekt van artikelonderdeel 11.03 naar 13.03. Vanuit artikelonderdeel wordt de specifieke uitkering overgeboekt naar de gemeente Nijmegen.

Overboeking naar artikel 17: Baanstabieliteit Delft Campus-Schiedam (–€ 3,6 miljoen)

Het verplichtingenbudget voor 2023 wordt verlaagd met € 3,6 miljoen. De middelen voor baanstabieliteit Delft Campus-Schiedam wordt vanuit het Programma Spoorcapaciteit 2030 naar PHS Planuitwerking overgeboekt op artikel 17.10.

Overige aanpassingen (€ 2,9 miljoen).

Uitgaven

13.02 Exploitatie, onderhoud en vernieuwing

De uitgaven verhoging van dit artikelonderdeel met € 131,6 miljoen wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

Opgave herprioritering spoor (€ 35 miljoen)

Dit betreft de opgave vanuit spoor voor de herprioritering op artikel 13. Er wordt € 35 miljoen toegevoegd aan artikelonderdeel 13.02 om de lagere gebruiksvergoeding te compenseren.

Prijsbijstelling 2023 (€ 96,2 miljoen)

Dit betreft de toegekende prijsbijstelling tranche 2023 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

Diverse kleine aanpassingen (€ 0,4 miljoen).

13.03 Ontwikkeling

De verlaging van de uitgaven van dit artikelonderdeel met € 133,1 miljoen wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

Kaderruilen 2023 (– € 64,8 miljoen)

Er zijn kaderruilen doorgevoerd om de overprogrammering in een beheersbaar ritme te krijgen en om de programmering en budgetten te verdelen tussen de modaliteiten om ontstane negatieve kaderstanden op artikelonderdelen op te lossen. Over alle jaren is dit per saldo budgettair neutraal voor de modaliteiten.

Kasschuiven spoor (– € 82,2 miljoen)

Er zijn op dit artikelonderdeel kasschuiven doorgevoerd om de programmering te actualiseren. Op de projecten schuif in 2023 € 112 miljoen naar achteren. De grootste aanpassingen vinden plaats op:

- Spoorcapaciteit 2030 (– € 57,2 miljoen): er schuift € 57,2 miljoen naar latere jaren naar aanleiding van actuele ramingen van ProRail;
- Grensoverschrijdend Spoorvervoer (– € 12,8 miljoen): er schuift € 12,8 miljoen naar latere jaren naar aanleiding van actuele ramingen van ProRail;
- Programma overwegen (– € 11,4 miljoen): er schuift € 11,4 miljoen naar latere jaren naar aanleiding van actuele ramingen van ProRail;
- Diverse kleine verschuivingen op andere projecten.

Daarnaast wordt er op dit artikelonderdeel € 34,9 miljoen naar achteren geschoven als gevolg van kasschuiven op andere artikelonderdelen. Om deze kasschuiven budgetneutraal te verwerken, worden de kasschuiven verwerkt op de overprogrammering van artikelonderdeel 13.03.

Overboeking van artikel 11: knooppuntontwikkeling OV (€ 5 miljoen)

Voor een incidentele specifieke uitkering voor de gemeente Nijmegen in het kader van knooppuntontwikkeling OV is € 5 miljoen overgeboekt van artikelonderdeel 11.03 naar 13.03. Vanuit artikelonderdeel wordt de specifieke uitkering overgeboekt naar de gemeente Nijmegen.

Overboeking naar artikel 17: Baanstabieliteit Delft Campus-Schiedam (– € 3,6 miljoen)

Het verplichtingenbudget voor 2023 wordt verlaagd met € 3,6 miljoen. De middelen voor baanstabieliteit Delft Campus-Schiedam wordt vanuit het Programma Spoorcapaciteit 2030 naar PHS Planuitwerking overgeboekt op artikel 17.10.

Prijsbijstelling 2023 (€ 5,5 miljoen)

Dit betreft de toegekende prijsbijstelling tranche 2023 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

Saldo mee- en tegenvallers spoorwegen (€ 4 miljoen)

Dit betreft de verwerking van het saldo mee- en tegenvallers binnen het artikelonderdeel 13.03 ontwikkeling.

Opgave herprioritering spoor (€ 5 miljoen)

Er wordt € 5 miljoen aan artikelonderdeel 13.03 toegevoegd voor de IC naar Aken.

Diverse kleine aanpassingen (– € 1,4 miljoen).

13.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS

De uitgaven verhoging van dit artikelonderdeel met € 10,2 miljoen wordt veroorzaakt door de volgende mutatie:

Kasschuiven spoor (€ 10,2 miljoen)

Er zijn op dit artikelonderdeel kasschuiven doorgevoerd om de programmering te actualiseren. Er is in 2023 € 10,2 miljoen minder nodig aan de hand van de actuele raming.

Ontvangsten

13.09 ontvangsten

De verhoging van dit artikelonderdeel met € 4 miljoen wordt met name veroorzaakt door het saldo van mee- en tegenvallers.

2.4 Artikel 14 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 14 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's

14	(1) Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amendementen)	(2) Mutaties suppletoire begroting Prinsjesdag	Stand suppletoire begroting Prinsjesdag (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	16.269	1.495.910	1.512.179
Uitgaven	10.436	596.722	607.158
14.01 Regionale infrastructuur	10.428		10.428
14.01.02 Planning en studies prg reg/lok	9.774		9.774
14.01.03 Aanleg reg/lok	654		654
14.03 Bereikbaarheidsprogramma's	8	596.722	596.730
14.03.01 Concrete bereikbaarheidsprojecten	5		5
14.03.02 Regionaal Mobiliteitsprojecten	2		2
14.03.03 Ruimtelijke economisch programma	1		1
14.03.04 Woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur		596.722	596.722
14.03.05 Mobiliteitspakketen			
Ontvangsten	42		42
14.09 Ontvangsten	42		42

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget van het artikel Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's voor 2023 wordt met € 1.495,9 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

Overboeking naar artikel 14: Woningbouwmiddelen (– € 1.481,2 miljoen)

Het budget wordt verhoogt op dit artikelonderdeel als gevolg van de overboeking van een deel van de Woningbouwmiddelen van artikel 12.03 naar artikel 14.03. Het gaat voornamelijk om de om de middelen voor de specifieke uitkering korte termijn maatregelen.

Verplichtingschuif Woningbouwmiddelen (€ 36,6 miljoen)

Er zijn op dit artikelonderdeel verplichtingschuiven doorgevoerd om de programmering te actualiseren. In dit geval om de Woningbouwmiddelen in het juiste ritme te zetten.

Prijsbijstelling 2023 (€ 11,1 miljoen)

Dit betreft de toegekende prijsbijstelling tranche 2023 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

Subsidiebeschikking HOV-net Zuid (– € 33 miljoen)

De subsidiebeschikking HOV-net Zuid-Holland Noord wordt verlaagd. Het beschikbaar gekomen bedrag van deze projecten wordt toegevoegd aan de investeringsruimte in 2026. De verplichtingen worden al in 2023 overgeboekt.

Uitgaven

14.03 Bereikbaarheidsprogramma's

De uitgaven verhoging van dit artikelonderdeel met € 596,7 miljoen wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

Kasschuiven Woningbouwmiddelen (€ 7,9 miljoen)

Dit betreft de kasschuiven op de toewijzing van de prijsindexatie 2022 (nacalculatie) van woningbouwmiddelen en de kas- en verplichtingschuif om de middelen voor de mobiliteitspakketten in 2024 in de juiste ritme te zetten.

Kaderaanpassing Woningbouwmiddelen (– € 350 miljoen)

De Tweede Kamer heeft aangegeven meer tijd nodig te hebben om de regeling voor de specifieke uitkering, in het kader van de Woningbouwmiddelen Korte Termijn, te beoordelen. Hierdoor is de planning om de uitkering te beschikken aan de lokale overheden niet volledig haalbaar in 2023. Er schuift € 350 miljoen met behulp van een kaderaanpassing door naar 2024.

Overboeking Woningbouw middelen (€ 936,2 miljoen)

Dit betreft een overboeking van een deel van de Woningbouw middelen die worden overgeboekt van artikel 12 naar artikel 14 in 2023. Het gaat o.a. om de middelen voor de SPUK mobiliteitspakketten, SPUK bovenplase infratructuur en Risico beheersingskosten.

Prijsbijstelling 2023 (€ 2,6 miljoen)

Dit betreft de toegekende prijsbijstelling tranche 2023 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

2.5 Artikel 15 Hoofdvaarwegennet

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 15 Hoofdvaarwegennet

15	(1) Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire Begrotingen, NvW en amendementen)	(2) Mutaties supplettoire begroting Prinsjesdag	Stand supplettoire begroting Prinsjesdag (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	1.266.743	76.375	1.343.118
Uitgaven	1.373.527	1.041	1.374.568
15.01 Exploitatie	10.233	- 377	9.856
– Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	10.233	- 377	9.856
15.02 Onderhoud en vernieuwing	542.360	- 74.935	467.425
15.02.01 Onderhoud	443.167	- 18.816	424.351
– Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	438.188	- 19.057	419.131
15.02.04 Vernieuwing	99.193	- 56.119	43.074
– Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	1		1
15.03 Ontwikkeling	271.228	51.999	323.227
15.03.01 Aanleg	99.284	184.800	284.084
15.03.02 Planning en studies	162.110	- 132.081	30.029
– Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	7.591	367	7.958
15.03.03 Optimalisering gebruik	9.834	- 720	9.114
15.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS	136.420	4.993	141.413
15.06 Netwerkgebonden kosten HVWN	413.286	19.361	432.647
15.06.01 Apparaatskosten RWS	354.543	22.103	376.646
– Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	354.543	22.103	376.646
15.06.02 Overige netwerkgebonden kosten	58.743	- 2.742	56.001
– Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	58.743	- 2.742	56.001
Ontvangsten	48.417	40.173	88.590
15.09 Ontvangsten	48.417	40.173	88.590

Toelichting

Verplichtingen

De verhoging van het verplichtingenbudget van het artikel Hoofdvaarwegennet voor 2023 met € 76,4 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

Loon- en Prijsbijstelling 2023 (€ 99,5 miljoen)

Dit betreft de toegekende loon- en prijsbijstelling tranche 2023 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

Bijdragen derden Nieuwe Sluis Terneuzen (€ 43,3 miljoen)

Het budget wordt verhoogd met € 43,3 miljoen naar aanleiding van ontvangsten vanuit Vlaanderen voor het project Nieuwe Sluis Terneuzen. Deze ontvangsten worden onder 15.09 Ontvangsten nader toegelicht.

Technische correcties verplichtingenbudget (– € 43,2 miljoen)

Dit betreft eenzijdige verplichtingenverlaging die technisch van aard is.

Overboekingen naar Defensie (– € 17,8 miljoen)

Vanaf 2021 is de noodsleephulp op de Noordzee door de Kustwacht Nederland namens haar opdrachtgever IenW/RWS uitgebreid om de veiligheid ten behoeve van Windenergie op Zee te waarborgen. De betreffende schepen (ETV Zuid, ETV Noorden ETV Midden) huurt de Kustwacht bij de Rijksrederij. Dit bedrag betreft de bijdrage van IenW aan deze kosten.

Opgave herprioritering vaarwegen (€ 18,4 miljoen)

Het budget voor het project Averijhaven IJmuiden wordt met € 10,1 miljoen opgehoogd in verband met de kosten voor het verwijderen van baggerspecie. Daarnaast is er € 8,3 miljoen toegevoegd aan de reservering Kustwacht ETV.

Verplichtingschuiven vaarwegen (– € 26,8 miljoen)

Er zijn op dit artikelonderdeel verplichtingschuiven doorgevoerd om de programmering te actualiseren.

Diverse kleine aanpassingen (€ 3 miljoen).

Uitgaven

15.02 Onderhoud en vernieuwing

De verlaging van dit artikelonderdeel met € 74,9 miljoen wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

Kasschuiven vaarwegen (– € 95,6 miljoen)

Er zijn op dit artikelonderdeel kasschuiven doorgevoerd om de programmering te actualiseren. Het gaat om € 37,3 miljoen in 2023 voor beheer en onderhoud en € 58,3 miljoen voor vervanging en renovatie. De middelen worden naar achteren geschoven om te komen tot een budgettair kader dat aansluit bij de maakbare programmering in 2023.

Bij VenR is er sprake van vertraging bij de projecten Krammersluizen, Demkabocht, onderzoek VenR en verlaging van de kosten bij de projecten VTS (vessel traffic service) Waddenzee en Modernisering Objectenbe-diening Zeeland (MOBZ).

Loon- en prijsbijstelling 2023 (€ 24,6 miljoen)

Dit betreft de toegekende loon- en prijsbijstelling tranche 2023 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII wordt overgeheveld naar de investeringsruimte van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte worden de artikelonderdelen verhoogd met de loon- en prijsbijstelling.

Overboekingen naar Defensie (– € 4,1 miljoen)

Vanaf 2021 is de noodslleephulp op de Noordzee door de Kustwacht Nederland namens haar opdrachtgever IenW/RWS uitgebreid om de veiligheid ten behoeve van Windenergie op Zee te waarborgen. De betreffende schepen (ETV Zuid, ETV Noorden ETV Midden) huurt de Kustwacht bij de Rijksrederij. Dit bedrag betreft de bijdrage van IenW aan deze kosten.

Diverse kleinere aanpassingen (€ 0,2 miljoen).

15.03 Ontwikkeling

De verhoging van dit artikelonderdeel met € 52 miljoen wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

Kasschuiven vaarwegen (€ 122,3 miljoen)

Er zijn op dit artikelonderdeel kasschuiven doorgevoerd om de programmering te actualiseren. Op de projecten schuif in 2023 € 49,5 miljoen naar achteren. De grootste aanpassingen vinden plaats op:

- Reservering Scheepvaartveiligheid Wind op Zee (– € 35,1 miljoen): Deze middelen zijn in 2023 niet benodigd en schuiven door naar 2024 vanwege vertraging in de opdrachtverlening aan RWS.
- Reservering Kornwerderzand (– € 4,5 miljoen): Deze middelen zijn in 2023 niet benodigd en schuiven door naar 2024 vanwege een overwachte vertraging van de uitbetaling van een specifieke uitkering.

Daarnaast wordt er op dit artikelonderdeel € 171,9 miljoen naar 2023 geschoven als gevolg van kasschuiven op andere artikelonderdelen. Om deze kasschuiven budgetneutraal te verwerken, worden de kasschuiven verwerkt op de overprogrammering van artikelonderdeel 15.03.

Kaderruilen 2023 (– € 131,3 miljoen)

Er zijn kaderruilen doorgevoerd om de overprogrammering in een beheersbaar ritme te krijgen en om de programmering en budgetten te verdelen tussen de modaliteiten om ontstane negatieve kaderstanden op artikelonderdelen op te lossen. Over alle jaren is dit per saldo budgettair neutraal voor de modaliteiten.

Bijdragen derden Nieuwe Sluis Terneuzen (€ 43,3 miljoen)

Het budget wordt verhoogd met € 43,3 miljoen n.a.v. ontvangsten vanuit Vlaanderen voor het project Nieuwe Sluis Terneuzen. Deze ontvangsten worden onder 15.09 Ontvangsten nader toegelicht.

Loon- en Prijsbijstelling 2023 (€ 13,5 miljoen)

Dit betreft de toegekende loon- en prijsbijstelling tranche 2023 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII wordt overgeheveld naar de investeringsruimte van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte worden de artikelonderdelen verhoogd met de loon- en prijsbijstelling.

Overboekingen naar Defensie (– € 13,6 miljoen)

Vanaf 2021 is de noodslleephulp op de Noordzee door de Kustwacht Nederland namens haar opdrachtgever IenW/RWS uitgebreid om de veiligheid ten behoeve van Windenergie op Zee te waarborgen. De

betreffende schepen (ETV Zuid en ETV Midden) huurt de Kustwacht bij de Rijksrederij. Dit bedrag betreft de bijdrage van IenW aan deze kosten.

Opgave herprioritering vaarwegen (€ 18,4 miljoen)

Het budget voor het project Averijhaven IJmuiden wordt met € 10,1 miljoen opgehoogd in verband met de kosten voor het verwijderen van baggerspecie. Daarnaast is er € 8,3 miljoen toegevoegd aan de reservering Kustwacht ETV.

Diverse kleinere aanpassingen (– € 0,6 miljoen).

15.06 Netwerkgebonden kosten HVWN

De verhoging van dit artikelonderdeel met € 19,4 miljoen wordt met name veroorzaakt door de loon- en prijsbijstelling 2023 (€ 23 miljoen). Dit betreft de toegekende loon- en prijsbijstelling tranche 2023 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII wordt overgeheveld naar de investeringsruimte van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte worden de artikelonderdelen verhoogd met de loon- en prijsbijstelling.

15.09 Ontvangsten

De verhoging van dit artikelonderdeel met € 40,2 miljoen wordt met name veroorzaakt door de ontvangsten vanuit Vlaanderen voor het project Nieuwe Sluis Terneuzen (€ 43,3 miljoen). Vlaanderen maakt deze middelen over vanwege onder andere hogere kosten door prijsstijgingen, extra kosten voor de verwijdering van PFAS en extra projectkosten naar aanleiding van Corona-maatregelen.

2.6 Artikel 17 Megaprojecten Verkeer en Vervoer

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 17 Megaprojecten Verkeer en Vervoer

17	(1) Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire Begrotingen, NvW en amendementen)	(2) Mutaties supplettoire begroting Prinsjesdag	Stand supplettoire begroting Prinsjesdag (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	1.172.306	356.362	1.528.668
Uitgaven	349.833	200.595	550.428
17.06 Project Mainportontwikkeling Rotterdam	1.687	– 476	1.211
17.07 ERTMS	23.718	136.629	160.347
17.07.01 Aanleg ERTMS	21.581	136.629	158.210
17.07.02 Planning en studies ERTMS	2.137		2.137
17.08 Zuidasdok	169.530	8.196	177.726
17.10 Programma Hoogfrequent Spoorvervoer	154.898	56.246	211.144
17.10.01 Aanleg PHS	159.338	45.226	204.564
17.10.02 Planning en studies PHS	– 4.440	11.020	6.580
Ontvangsten	80.600	2.165	82.765
17.09 Ontvangsten	80.600	2.165	82.765

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget van het artikel Megaprojecten Verkeer en Vervoer voor 2023 wordt met € 356,4 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

Verplichtingschuif Zuidasdok OV-terminal (€ 218,5 miljoen)

Dit betreft een verplichtingschuif om de middelen voor de Zuidasdok OV-terminal in het juiste ritme te zetten.

Prijsbijstelling 2023 (€ 135,3 miljoen)

Dit betreft de toegekende en prijsbijstelling tranche 2023 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

Overboeking Spoorcapaciteit 2030 naar PHS planstudie (€ 3,6 miljoen)

Het verplichtingenbudget voor 2023 wordt verhoogd met € 3,6 miljoen doordat de middelen t.b.v. baanstabiliteit vanuit het Programma Spoorcapaciteit 2030 naar PHS Planuitwerking overgeheveld zijn zodat de studie baanstabiliteit DelftCampus – Schiedam kan worden uitgevoerd binnen de planstudie PHS.

Diverse kleine aanpassingen (– € 1 miljoen).

17.07 ERTMS

De uitgaven verhoging van dit artikelonderdeel met € 136,6 miljoen wordt veroorzaakt door de kaderruilen 2023. Er zijn kaderruilen doorgevoerd om de overprogrammering in een beheersbaar ritme te krijgen en om de programmering en budgetten te verdelen tussen de modaliteiten om ontstane negatieve kaderstanden op artikelonderdelen op te lossen. Over alle jaren is dit per saldo budgettair neutraal voor de modaliteiten.

17.08 Zuidasdok

De uitgaven verhoging van dit artikelonderdeel met € 8,2 miljoen wordt veroorzaakt door de toegekende prijsbijstelling van 2023.

17.10 Programma Hoofdfrequent Spoorvervoer

De uitgaven verhoging van dit artikelonderdeel met € 56,2 miljoen wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

Kaderruilen 2023 (€ 52,5 miljoen)

Er zijn kaderruilen doorgevoerd om de overprogrammering in een beheersbaar ritme te krijgen en om de programmering en budgetten te verdelen tussen de modaliteiten om ontstane negatieve kaderstanden op artikelonderdelen op te lossen. Over alle jaren is dit per saldo budgettair neutraal voor de modaliteiten.

Overboeking van artikel 13: Baanstabieleit Delft Campus-Schiedam (€ 3,6 miljoen)

Het budget voor 2023 wordt verhoogd met € 3,6 miljoen. De middelen voor baanstabieleit Delft Campus-Schiedam wordt vanuit het Programma Spoorcapaciteit 2030 naar PHS Planuitwerking overgeboekt van artikel 13.03.

Prijsbijstelling 2023 (€ 1 miljoen)

Dit betreft de toegekende prijsbijstelling tranche 2023 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

Diverse overige mutaties (€ -0,9 miljoen).

Ontvangsten

De verhoging van dit artikelonderdeel met € 2,2 miljoen wordt met name veroorzaakt door prijsbijstelling 2023.

2.7 Artikel 18 Overige uitgaven en ontvangsten

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 18 Overige uitgaven en ontvangsten

18	(1) Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amendementen)	(2) Mutaties suppletoire begroting Prinsjesdag	Stand suppletoire begroting Prinsjesdag (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	25.268	- 21.815	3.453
Uitgaven	25.150	- 21.815	3.335
18.06 Externe veiligheid	3.335		3.335
18.08 Netwerkoverstijgende kosten	21.815	- 21.815	
18.08.03 Afroming Eigen Vermogen Rijkswaterstaat			
Ontvangsten	310.546		310.546
18.09 Ontvangsten	19.308		19.308
18.10 Saldo van de afgesloten rekeningen	291.238		291.238

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget op artikel 18 overige ontvangsten en uitgaven wordt in 2023 verlaagd met € 21,8 miljoen. De toelichting is weergegeven onder het kopje uitgaven, omdat deze één op één aan elkaar gelijk is.

Uitgaven

18.08 Netwerkoverstijgende kosten

De verlaging van dit artikelonderdeel met € 21,8 miljoen wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

Kasschuif Eigen Vermogen RWS

Bij eerste suppletoire begroting 2023 is het afgeroomde eigen vermogen 2021 doorgeschoven naar 2023 (€ 2,5 miljoen). Bovendien is het surplus eigen vermogen 2022 toegevoegd aan artikel 18.08 (€ 19,3 miljoen). Het totaal van € 21,8 miljoen zal in 2023 niet tot besteding komen. Derhalve worden de middelen doorgeschoven naar 2024.

2.8 Artikel 19 Bijdragen andere begrotingen Rijk

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 19 Bijdragen andere begrotingen Rijk

19	(1) Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amendementen)	(2) Mutaties suppletoire begroting Prinsjesdag	Stand suppletoire begroting Prinsjesdag (3) = (1) + (2)
Ontvangsten	8.297.781	- 489.697	7.808.084
19.09 Ten laste van begroting lenW	8.297.781	- 489.697	7.808.084

Toelichting

De neerwaartse bijstelling van de ontvangsten met € 489,7 miljoen is met name het gevolg van overboekingen naar de beleidsbegroting Hoofdstuk XII, de kaderaanpassing op het MF en overboekingen naar andere ministeries. De overboekingen zijn bij de uitgavenartikelen al nader geduid. De belangrijkste mutaties zijn:

Defensie: ETV Noord en Betonningsvaartuigen 2023 (- € 4,1 miljoen)

De Kustwacht Nederland regelt namens haar opdrachtgever lenW noodstelephulp en betonning op de Noordzee. De betreffende schepen (waaronder ETV Noord) huurt de Kustwacht bij de Rijksrederij. Deze bijdrage is voor het verschil tussen de structurele bijdrage van lenW en het tarief in 2023 voor deze schepen.

Defensie: ETV Zuid en Midden 2023 (- € 13,6 miljoen)

Vanaf 2021 is de noodstelephulp op de Noordzee door de Kustwacht Nederland namens haar opdrachtgever lenW/RWS uitgebreid om de veiligheid ten behoeve van Windenergie op Zee te waarborgen. De betreffende schepen (ETV Zuid en ETV Midden) huurt de Kustwacht bij de Rijksrederij. Dit bedrag betreft de bijdrage van lenW aan deze kosten.

Kaderaanpassing MF 2023 (– € 500 miljoen)

Dit betreft een kaderaanpassing om de overprogrammering in een beheersbaar ritme te krijgen.

Kaderaanpassing Woningbouwmiddelen (– € 350 miljoen)

De Tweede Kamer heeft aangegeven meer tijd nodig te hebben om de regeling voor de specifieke uitkering, in het kader van de Woningbouwmiddelen Korte Termijn, te beoordelen. Hierdoor is de planning om de uitkering te beschikken aan de lokale overheden niet volledig haalbaar in 2023. Er schuift € 350 miljoen met behulp van een kaderaanpassing door naar 2024.

Loon- en Prijsbijstelling 2023 (€ 417 miljoen)

Dit betreft de toegekende loon- en prijsbijstelling tranche 2023 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

Overboeking naar HXII (– € 38,3 miljoen)

Het betreft de overboeking uit het MF voor de bijdrage Transitievangnet OV (TVOV).

Diverse overige mutaties (– € 0,7 miljoen).